

Karta charakterystyki

Zgodna z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006

Data opracowania: 1.06.2007
Data aktualizacji: 2.11.2011

Wydanie 5

sekcja 1. IDENTYFIKACJA MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1 Identyfikator produktu:	ATLAS Stopter K-20
1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania mieszanki oraz zastosowanie odradzane:	<p>2 w 1 - zaprawa klejąca do styropianu i XPS oraz do zatapiania siatki. Element systemów ociepleń. Umożliwia wykonanie warstwy zbrojonej oraz przyklejanie płyt styropianowych lub XPS na betonie wszystkich klas, gazobetonie, tynku cementowym, tynku cementowo-wapiennym oraz na nieotynkowanych murach z cegieł, bloczków, pustaków i innych tego typu materiałów ceramicznych bądź silikatowych.</p> <p><i>Szczegółowe informacje dotyczące zastosowania, właściwości oraz sposobu użycia zaprawy znajdują się w karcie technicznej / katalogu produktów.</i> <i>Zastosowania nie wymienione w dokumentach firmy ATLAS Sp. z o.o. należy wcześniej skonsultować z przedstawicielem firmy.</i></p>
1.3 Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki:	<p>ATLAS Sp. z o.o. ul. Św. Teresy 105, 91-222 Łódź telefon: (042) 631 89 45 fax: (042) 631 89 46</p> <p>Osoby odpowiedzialne za karty charakterystyki: msds@atlas.com.pl</p>
1.4 Numer telefonu alarmowego:	<p>112 – numer alarmowy z telefonu komórkowego i stacjonarnego 999 – pogotowie ratunkowe 998 – straż pożarna 997 – policja 0 800 168 083 – telefon wspólny dla wszystkich wymienionych wyżej firm (czynny od poniedziałku do piątku między 8:00-16:00 w pozostałych godzinach informacje odbiera automat)</p>

sekcja 2. IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ

2.1 Klasyfikacja mieszanki:	<p><i>Xi</i> Mieszanina drażniąca. Zawiera cement. <i>R 37/38</i> Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę. <i>R 41</i> Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu. <i>R 43</i> Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.</p>
2.2 Elementy oznakowania	<p></p> <p><i>Xi</i> Produkt drażniący <i>S 2</i> Chronić przed dziećmi. <i>S 22</i> Nie wdychać pyłu. <i>S 26</i> Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza. <i>S 36/37/39</i> Nosić odpowiednią odzież ochronną, odpowiednie rękawice ochronne i okulary lub ochronę twarzy. <i>S 46</i> W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - pokaż opakowanie lub etykietę.</p>

Karta charakterystyki

Zgodna z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006

Data opracowania: 1.06.2007
Data aktualizacji: 2.11.2011

Wydanie 5

ETYKIETA:

Produkt drażniący. Zawiera cement.
Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę. Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu. Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą

Chronić przed dziećmi. Nie wdychać pyłu. Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza. Nosić odpowiednią odzież ochronną, odpowiednie rękawice ochronne i okulary lub ochronę twarzy. W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - pokaż opakowanie lub etykietę.

2.3 Inne zagrożenia:

- Zgodnie z załącznikiem XIII Rozporządzenia REACH w sprawie PBT oraz vPvB, mieszanina nie spełnia kryteriów PBT ani vPvB.
- Ze względu na swoją postać – pył, produkt może mechanicznie podrażniać oczy i układ oddechowy.

sekcja 3. SKŁAD / INFORMACJA O SKŁADNIKACH

3.1 Substancja:	Nie dotyczy				
3.2 Mieszanina:	Mieszanina cementu portlandzkiego, piasku kwarcowego, metylocelulozy, i żywic proszkowych.				
3.2.1a Niebezpieczne składniki:	Nazwa	Nr	Zawartość [%]	Klasyfikacja	Oznaczenia (patrz pkt.16)
	Klinkier portlandzki	CAS: 65997-15-1 WE: 266-043-4 Rejestracyjny: nie dotyczy	> 20%	Xi drażniący	R37/38, R41, R43
3.2.1b Substancje stwarzające zagrożenie w miejscu pracy:	Brak				
Inne informacje:	<ul style="list-style-type: none"> • Do klasyfikacji produktu przyjęto rzeczywistą zawartość składników niebezpiecznych. • Okres przechowywania produktu w warunkach zgodnych z sekcją 7, wynosi 12 miesięcy od daty produkcji umieszczonej na opakowaniu. • Zawartość rozpuszczalnego chromu (VI) w gotowej masie wyrobu wynosi <0,0002%.				

sekcja 4. ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

4.1 Opis środków pierwszej pomocy	<p>Po wdychaniu: Osobę poszkodowaną wyprowadzić na świeże powietrze i obserwować. W razie konieczności wezwać pomoc medyczną.</p> <p>Po kontakcie ze skórą: Zdjąć zanieczyszczoną odzież i spłukać skórę dokładnie wodą.</p> <p>Po kontakcie z oczami: Nie trzeć oczu. Natychmiast opłukać dużą ilością wody przez minimum 15 min, podczas płukania trzymać oczy szeroko otwarte. Wyjąć soczewki kontaktowe. Konieczna konsultacja okulistyczna.</p> <p>Po połknięciu: Nie wywoływać wymiotów. Osobie nieprzytomnej lub półprzytomnej nie podawać nic do picia, jeśli osoba jest przytomna, przepłukać usta wodą. Niezwłocznie skonsultować się z lekarzem.</p>
4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia	<p>Efekt działania produktów o odczynie alkalicznym na żywe tkanki, w przeciwieństwie do kwasów, zawsze jest opóźniony, dlatego nie należy dopuszczać do długotrwałego i bezpośredniego kontaktu suchej bądź gotowej mieszanki ze skórą, oczami czy drogami oddechowymi. Należy przestrzegać uwag dotyczących bezpieczeństwa i użytkowania zamieszczonych na etykiecie. Natychmiast usuwać produkt ze skóry, oczu i śluzówek, co pozwoli zapobiec wszelkim opóźnionym skutkom narażenia.</p>

Karta charakterystyki

Zgodna z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006

Data opracowania: 1.06.2007
Data aktualizacji: 2.11.2011

Wydanie 5

4.3 Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym	W przypadku wystąpienia jakichkolwiek niepokojących objawów wezwać natychmiast pomoc medyczną, pokazać kartę charakterystyki, opakowanie lub etykietę. Nie dopuszczać do stwardnienia zaprawy, natychmiast sflukać/przemyć. W przypadku kontaktu z oczami lub śluzówkami wskazana jest konsultacja medyczna. Ze względu na właściwości drażniące produktu, wskazany jest dostęp do bieżącej wody. W przypadku wielokrotnego lub długotrwałego kontaktu ze skórą stosować kremy ochronne.
--	--

sekcja 5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

<p>Każdy pracownik powinien zasięgnąć informacji na temat zagrożeń pożarowych na jego stanowisku pracy i w najbliższym otoczeniu. Stanowisko pracy powinno być utrzymane w należytym porządku. Materiały łatwopalne nie mogą znajdować się w pobliżu urządzeń elektrycznych, piecyków czy innych źródeł ognia. W przypadku powstania pożaru należy niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków, zaalarmować osoby będące w strefie zagrożenia i wezwać straż pożarną (patrz: sekcja 1.4) podając niezbędne informacje umożliwiające rozpoczęcie akcji przeciwpożarowej (podać gdzie powstało zdarzenie - dokładny adres, co się pali lub jaki rodzaj zagrożenia zaistniał, czy istnieje zagrożenie dla życia ludzkiego, nr telefonu, z którego się alarmuje oraz swoje imię i nazwisko). Następnie przystąpić niezwłocznie, przy użyciu miejscowych środków gaśniczych do gaszenia pożaru i nieść pomoc osobom zagrożonym w przypadku koniecznym przystąpić do ewakuacji ludzi i mienia. Należy czynności te wykonać w taki sposób aby nie doszło do powstania paniki jaka może ogarnąć ludzi będących w zagrożeniu, które wywołuje u ludzi ogień i dym. Panika może być przyczyną niepotrzebnych i tragicznych w skutkach wypadków w trakcie prowadzenia działań ratowniczo gaśniczych. Dlatego prowadząc jakiekolwiek działania w przypadku powstania pożaru należy kierować się rozumą w podejmowaniu decyzji. Do czasu przybycia straży pożarnej kierowanie akcją obejmuje specjalnie do tej funkcji powołana osoba. Należy pamiętać o ochronie dróg oddechowych przed dymem poprzez stosowanie zwilżonych chusteczek oraz poruszania się w dolnych partiach w pomieszczeniach o dużym stopniu zadymienia.</p>	
5.1 Środki gaśnicze	Odpowiednie środki gaśnicze: Wszystkie typy środków gaśniczych Niewłaściwe środki gaśnicze: Brak
5.2 Szczególne zagrożenia związane z mieszaniną	Nie istnieje żadne szczególne zagrożenie związane z właściwościami samego produktu, produktów spalania, lub powstających gazów.
5.3 Informacje dla straży pożarnej	W każdej akcji strażak poprzez kontakt z niebezpiecznymi substancjami i żywołem narażony jest na urazy ciała. Dlatego niezbędne jest profesjonalny sprzęt ochronny. Podstawą wyposażenie jest hełm, który chroni głowę strażaka. Zbudowany z odpowiednich włókien i cechujący się dużą wytrzymałością. Oczy oraz twarz powinna chronić osłona twarzy zbudowana z poliwęglanu. Kark powinien być osłonięty specjalnym płatem materiału. W szczególnych przypadkach strażak może założyć pod kask kominarkę niepalną która ochroni go przed wysokimi temperaturami. Odpowiednie ubranie specjalistyczne z materiału zapewniającego ochronę przed ogniem, uszkodzeniami mechanicznymi i przemakaniem. W przypadku dużego zapylenia/zadymienia w miejscu pożaru, strażak powinien być zaopatrzony w maskę oddechową, uniemożliwiającą dostanie się pyłów i dymu do układu oddechowego.

sekcja 6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1 Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych	<p>Należy unikać sytuacji, które mogą doprowadzić do sytuacji awaryjnych. Przestrzegać przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów przeciwpożarowych, przestrzegać regulaminu pracy i ustalonego w miejscu pracy porządku, dbać o wyposażenie, nie używać uszkodzonego sprzętu. W zakresie postępowania z materiałem zastosować się do sekcji 7, w zakresie środków ochrony indywidualnej zastosować się do sekcji 8.</p> <p>Dla osób nie należących do personelu udzielającego pomocy: Należy ocenić sytuację, upewnić się czy nie ma dalszego niebezpieczeństwa dla wszystkich osób w pobliżu (poszkodowanych, ratujących i in.) w razie potrzeby należy zabezpieczyć miejsce zdarzenia i wezwać pomoc. W razie braku niebezpieczeństwa dla życia i zdrowia człowieka należy rozpocząć działania prowadzące do ograniczenia przedostawania się produktu do środowiska,</p>
--	--

Karta charakterystyki

Zgodna z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006

Data opracowania: 1.06.2007
Data aktualizacji: 2.11.2011

Wydanie 5

	<p>oraz rozpocząć prace porządkowe.</p> <p>Dla osób udzielających pomocy:</p> <p>Należy sprawdzić czy poszkodowany reaguje na bodźce. Gdy poszkodowany jest nieprzytomny należy niezwłocznie udrożnić drogi oddechowe przez odchylenie głowy do tyłu i uniesienie brody do góry. Sprawdzić czy oddycha (obserwując ruch powietrza na swoim policzku).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeżeli poszkodowany oddycha prawidłowo należy ułożyć go w pozycji bezpiecznej na boku (bocznej ustalonej) i regularnie sprawdzać oddech. - Jeżeli poszkodowany nie oddycha należy rozpocząć RKO (resuscytację krążeniowo-oddechową): <p>Nadgarstek jednej dłoni należy ułożyć na mostku po środku klatki piersiowej, przyłożyć drugą dłoń i spleść palce obu dłoni. Ręce należy trzymać wyprostowane w łokciach i uciskać 30 razy na mostek w dół na 4-5cm. Po każdym ucisku należy zwolnić nacisk na klatkę piersiową bez odrywania dłoni od mostka. Powtarzać uciskanie w tempie ok. 100razy/minutę. Po 30 uciśnięciach ponownie udrożnić drogi oddechowe i wykonać 2 efektywne wdechy (zaciśnąć nos, uchylić usta i jednocześnie podtrzymuj brodę do góry, i po wzięciu głębokiego wdechu, szczelnie obejmując usta poszkodowanego wdmuchnąć powietrze do płuc). Jeżeli wdech ratowniczy nie powoduje uniesienia klatki piersiowej poszkodowanego, należy sprawdzić czy w jamie ustnej poszkodowanego znajdują się jakieś ciała obce blokujące drogi oddechowe, natychmiast je usunąć, oraz czy głowa jest dostatecznie mocno odchylna do tyłu a broda uniesiona do góry. Należy kontynuować uciskanie klatki piersiowej i oddechy ratownicze w stosunku 30:2 do czasu przybycia służb ratowniczych lub do czasu, gdy poszkodowany zacznie samodzielnie oddychać.</p> <p>Jeżeli w miejscu zdarzenia nikt nie jest w stanie wykonywać oddechów ratowniczych, należy zapewnić sam ucisk klatki piersiowej.</p> <p>W przypadku zadławienia należy poszkodowanego zachęcać do kasłania, a przy ostrym zadławieniu pochylić poszkodowanego do przodu i uderzyć 5 razy w plecy między łopatkami.</p>
6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska:	Przeciwdziałanie uwolnieniu większych ilości materiału do środowiska (kanalizacji, wód gruntowych lub powierzchniowych oraz gleby) poprzez zastosowanie kanalizacji bezodpływowej, pozwalając na gromadzenie w przypadku rozszczelnienia bez możliwości przedostania się jej do środowiska (kanalizacja awaryjna, bezodpływowa), zastosowanie zbiorników awaryjnych lub opakowań awaryjnych.
6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia oczyszczania:	Odkurzyć powierzchnie, lub zamieść nie wzbijając pyłu. Duże ilości odpadów usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stwardniały pod wpływem wilgoci produkt można traktować jak gruz budowlany.
6.4 Odniesienia do innych sekcji	Środki ochrony indywidualnej: sekcja 8 Postępowanie z odpadami: sekcja 13

sekcja 7. POSTĘPOWANIE Z MIESZANINAMI ORAZ ICH MAGAZYNOWANIE

7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania	Podczas przenoszenia unikać wzbijania pyłu. Nie spożywać pokarmów i napojów, nie palić tytoniu. Podczas pracy z produktami na bazie cementu należy unikać noszenia zegarków i pierścionków, oraz innych przedmiotów przylegających do skóry i mogących powodować gromadzenie się zaprawy pod nimi. W przypadku skaleczenia zaprzestać pracy z produktem i opatrzyć ranę.
7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania, łącznie z informacjami dotyczącymi wszelkich wzajemnych niezgodności	Przechowywać w zamkniętych oryginalnych i oznakowanych opakowaniach w suchych pomieszczeniach, najlepiej na paletach, nie wystawiać bezpośrednio na działanie promieni słonecznych. Przechowywać w suchym, chłodnym i dobrze wentylowanym pomieszczeniu, z dala od niezgodnych materiałów (patrz sekcja 10), napojów i jedzenia. Chronić przed wilgocią – produkt ulega nieodwracalnemu stwardnieniu pod wpływem wilgoci.
7.3 Szczególne zastosowania	Stosować zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy. Zapewnić odpowiednią

Karta charakterystyki

Zgodna z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006

Data opracowania: 1.06.2007
Data aktualizacji: 2.11.2011

Wydanie 5

końcowe	wentylację szczególnie w pomieszczeniach zamkniętych. Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Szczegółowe informacje dotyczące zastosowania, właściwości oraz sposobu użycia zaprawy znajdują się w karcie technicznej / katalogu produktów. Zastosowania nie wymienione w dokumentach firmy ATLAS Sp. z o.o. należy wcześniej skonsultować z przedstawicielem firmy.
----------------	--

sekcja 8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1 Parametry dotyczące kontroli	W przypadku występowania w mieszaninie składników wymienionych w sekcji 3.2.1 zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U.2002 nr.217 poz.1833) wraz z późniejszymi zmianami, niezbędne jest prowadzenie monitoringu w środowisku pracy.
• NDS i NDSCh	Pyły cementu portlandzkiego i hutniczego: - pył całkowity NDS – 6 mg/m ³ - pył respirabilny NDS – 2 mg/m ³
• DSB	Nie dotyczy
• monitoring	Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U.2005 nr.73 poz.645) wraz z późniejszymi zmianami
8.2 Kontrola narażenia	
8.2.1 Stosowne techniczne środki kontroli	Zapewnić właściwą wentylację pomieszczenia podczas pracy z preparatem, oraz środki ochrony indywidualnej. Należy zapewnić dostęp do bieżącej wody i nie dopuszczać do mycia rąk wodą z wiadra używanego do czyszczenia narzędzi.
8.2.2 Indywidualne środki ochrony	
• dróg oddechowych	Jednorazowa półmaska przeciwpyłowa, lub maska z filtrem cząsteczkowym P2 (w przypadku pracy w atmosferze z zawartością pyłu).
• rąk	Rękawice ochronne tekstylne - przy przenoszeniu zapakowanego produktu, rękawice z gumy lub innego nieprzepuszczalnego materiału (czas przebicia powyżej 480 min. zgodne z PN-EN 375) - podczas z pracy z produktem po dodaniu wody. Stosować kremy ochronne do rąk.
• oczu i twarzy	Okulary ochronne z bocznymi osłonami w przypadku prowadzenia prac mogących stanowić zagrożenie dla oczu (mieszanie, wylanie). W przypadku wysokiego zapylenia okulary zamknięte, szczelnie przylegające do twarzy (gogle).
• skóry	Ubranie robocze z długimi rękawami i nogawkami z odpowiednimi zabezpieczeniami przeciw dostaniu się materiału pod ubranie. Nieprzemakalne, długie obuwie robocze.

sekcja 9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych	Wygląd: szary proszek Zapach: brak Próg zapachu: nie dotyczy pH: 8-11* dla mieszaniny z wodą Temperatura topnienia / krzepnięcia: > 1000 °C Początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia: nie dotyczy Temperatura zapłonu: nie dotyczy Szybkość parowania: nie dotyczy Palność: nie dotyczy Górna / dolna granica palności / wybuchowości: nie dotyczy Prężność par: nie dotyczy Gęstość par: nie dotyczy Gęstość względna: objętościowa 1,47-1,63 g/cm ³ Rozpuszczalność: nie rozpuszczalny Współczynnik podziału n-oktanol/woda: nie dotyczy Temperatura samozapłonu: nie dotyczy Temperatura rozkładu: nie dotyczy Lepkość: nie dotyczy Właściwości wybuchowe: nie posiada Właściwości utleniające: nie posiada
--	--

Karta charakterystyki

Zgodna z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006

Data opracowania: 1.06.2007
Data aktualizacji: 2.11.2011

Wydanie 5

9.2 Inne informacje	* - gotowy do użycia preparat jest gęstą pastą dla której nie jest możliwe określenie dokładnej wartości pH
----------------------------	---

sekcja 10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1 Reaktywność	Nie dotyczy
10.2 Stabilność chemiczna	Odpowiednio przechowywane produkty na bazie cementu (sekcja 7) są stabilne i mogą być składowane z większością innych materiałów budowlanych. Produkt zmieszany z wodą stężeje tworząc stabilną strukturę, która w normalnych warunkach nie reaguje ze środowiskiem.
10.3 Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji	Dodanie sproszkowanego aluminium do mokrej zaprawy cementowej, może powodować wydzielanie wodoru.
10.4 Warunki, których należy unikać	Unikać zawilgocenia – preparat ulega stwardnieniu.
10.5 Materiały niezgodne	Sproszkowane aluminium
10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu	Przy składowaniu i posługiwaniu się zgodnie z przepisami żadne nie są znane.

sekcja 11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1 Informacje dotyczące skutków toksykologicznych	Produkty na bazie cementu są wysoce higroskopijne i chłoną wodę z każdego materiału, na którym się znajdują, dlatego należy natychmiast usuwać wszelkie zanieczyszczenia skóry (nie dopuszczać do zastygnięcia produktu na skórze) w celu uniknięcia wysuszenia lub poparzenia skóry.
--	---

Drogi narażenia:

• drogi oddechowe	Narażenie na kontakt z pyłem cementowym w krótkim czasie może doprowadzić do podrażnienia dróg oddechowych w okolicy nosa i gardła oraz powodować kaszel. Częste wdychanie pyłu przez dłuższy okres czasu zwiększa ryzyko rozwoju chorób płuc.
• droga pokarmowa	Może wystąpić podrażnienie ust, gardła i żołądka
• skóra	Zawarty w produkcie cement może powodować zapalenie skóry, któremu towarzyszy swędzenie, skóra ulega obrzękowi, staje się zaczerwieniona, łuskowata i popękana. Zapalenie skóry może nastąpić na dwa sposoby: <ul style="list-style-type: none"> - poprzez reakcję podrażnieniową (wywołowaną fizycznymi właściwościami cementu, który powoduje mechaniczne kontaktowe podrażnienie skóry. Drobne cząsteczki cementu, często mieszane z piaskiem lub innym kruszywem przy wytwarzaniu zapraw cementowych mogą obcierać skórę i wywoływać podrażnienie prowadzące do zapalenia skóry. Przy właściwym leczeniu, podrażnieniowe zapalenie skóry zazwyczaj zanika. Jednak jeśli kontakt utrzymuje się przez dłuższy czas, wówczas dolegliwości zaczną się pogłębiać, a skóra stanie się bardziej podatna na alergiczne zapalenie skóry) - i alergiczną (jest powodowane uczuleniem na sześciowartościowy chrom, znajdujący się w cemencie. Przebieg powstania alergicznego zapalenia skóry różni się od sposobu powstawania podrażnień. Uczulacze przenikają przez warstwę ochronną skóry i wywołują reakcję uczuleniovą. Najczęstszym czynnikiem wywołującym alergiczne zapalenie skóry u ludzi jest chromian(VI) (patrz sekcja 3) Przyczyną oparzeń jest alkaliczność mokrego cementu. W przypadku gdy dojdzie do dłuższego kontaktu mokrego cementu ze skórą, np. podczas kłęczenia na nim lub gdy cement przedostanie się do buta lub rękawicy, może to skutkować gwałtownym wykształceniem się oparzenia lub owrzodzenia.
• oczy	Pyły preparatu oraz preparat zmieszany z wodą podrażniają oczy.

sekcja 12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1 Toksyczność	Efekty ekotoksyczne są możliwe tylko w przypadku rozsypania większych ilości produktu, w szczególności po kontakcie z wodą nastąpić może wzrost wartości pH.
-------------------------	--

Karta charakterystyki

Zgodna z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006

Data opracowania: 1.06.2007
Data aktualizacji: 2.11.2011

Wydanie 5

12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu	Nie ulega biodegradacji, większość składników preparatu to związki mineralne pochodzenia naturalnego.
12.3 Zdolność do bioakumulacji	Współczynnik bioakumulacji nie został oznaczony
12.4 Mobilność w glebie	nie jest mobilny
12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB	Nie dotyczy
12.6 Inne szkodliwe skutki działania	Nie dotyczy

sekcja 13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów	
Bezpieczne obchodzenie się z odpadami:	Stałe odpady i stwardniały produkt można traktować jak gruz budowlany. Wywóz do miejsc składowania po uzgodnieniu z właściwym urzędem. Posiadacz odpadów ustawowo zobowiązany jest w pierwszej kolejności do poddania ich odzyskowi, a jeżeli z przyczyn technologicznych jest on niemożliwy lub nie jest uzasadniony z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych, to odpady te należy unieszkodliwiać w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami. Przestrzegać przepisów Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U.2001 nr.62 poz.628) wraz z późniejszymi zmianami.
Obchodzenie się z odpadami opakowaniowymi:	Przestrzegać przepisów Ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U.2001 nr.63 poz.638) wraz z późniejszymi zmianami. Zanieczyszczone produktem opakowanie potraktować jak produkt.
Kod odpadu:	Produkt: 10 13 82 (<i>Odpady z produkcji spoiw mineralnych – Wybrakowane wyroby</i>) Opakowanie: 15 01 05 (<i>Odpady opakowaniowe – Opakowania wielomateriałowe</i>)

sekcja 14. INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU

14.1 Numer UN (ONZ)	Nie dotyczy
14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa UN	Nie dotyczy
14.3 Klasy zagrożenia w transporcie	Produkt transportowany w oryginalnych opakowaniach nie stwarza zagrożenia podczas transportu. Nie wymaga szczególnego traktowania ani oznakowania w myśl obowiązujących przepisów transportowych.
14.4 Grupa pakowania	Nie dotyczy
14.5 Zagrożenia dla środowiska	Nie dotyczy
14.6 Szczególne środki ostrożności dla użytkowników	Przestrzegać przepisów Ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U.2002 nr.199 poz.1671) wraz z późniejszymi zmianami.
14.7 Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i kodeksem IBC	Nie dotyczy

sekcja 15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i środowiska specyficzne dla mieszaniny	
• Akty prawne dotyczące klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych	Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U.2003 nr.171 poz.1666) wraz z późniejszymi zmianami. (<i>Patrz sekcja 2.1</i>)
• Akty prawne dotyczące oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych	Zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania preparatu niebezpiecznego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 5 marca 2009 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz niektórych preparatów chemicznych (Dz.U.2009 nr.53 poz.439) (<i>Patrz sekcja 2.2</i>)
• Pozostałe obowiązujące akty prawne	- Ustawa o substancjach chemicznych i ich mieszaninach z dnia 25 lutego 2011 r. (Dz.U.2011 nr.63 poz.322)

Karta charakterystyki

Zgodna z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006

Data opracowania: 1.06.2007

Data aktualizacji: 2.11.2011

Wydanie 5

	<ul style="list-style-type: none"> - Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE wraz z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 lutego 2010 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U.2010 nr.27 poz.140) - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U.2005 nr.11 poz.86) wraz z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U.2005 nr.259 poz.2173) - Oświadczenie Rządowe z dnia 24 września 2002 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz.U.2002 nr.194 poz.1629) wraz z późniejszymi zmianami - Ustawa z dn. 20 kwietnia 2004 r. o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej (Dz.U.2004 nr.96 poz.959) - Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U.1997 nr.129 poz.844) wraz z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U.2001 nr.112 poz.1206) - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006
15.2 Ocena bezpieczeństwa chemicznego	Nie dotyczy mieszanin

sekcja 16. INNE INFORMACJE

Wykaz zwrotów R:	<p>Xi – mieszanina drażniąca</p> <ul style="list-style-type: none"> • R 37/38 – Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę. • R 41 – Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu. • R 43 – Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.
Skróty:	<p>numer CAS – Chemical Abstract Service number PBT – Trwały, zdolny do akumulacji i toksyczny vPvB – bardzo trwały i o bardzo dużej zdolności do akumulacji numer WE – numer przypisany substancji chemicznej w Europejskim Wykazie Istniejących Substancji o Znaczeniu Komercyjnym (EINECS - ang. European Inventory of Existing Chemical Substances), lub numer przypisany substancji w Europejskim Wykazie Notyfikowanych Substancji Chemicznych (ELINCS - ang. European List of Notified Chemical Substances), lub numer w wykazie substancji chemicznych wymienionych w publikacji "No-longer polymers" rozporządzenie REACH – Rozporządzenie dotyczące Rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowania ograniczeń w zakresie chemikaliów. Substancja/mieszanina CMR – substancja/mieszanina rakotwórcza, mutagenna, działająca szkodliwie na rozrodczość. ADR – międzynarodowa konwencja dotycząca drogowego przewozu towarów i ładunków niebezpiecznych. NDS – Najwyższe dopuszczalne stężenie w środowisku pracy. NDSch – Najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe. GHS – Globalnie Zharmonizowany System Klasyfikacji i Oznakowania Chemikaliów</p>

Karta charakterystyki

Zgodna z Rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006

Data opracowania: 1.06.2007
Data aktualizacji: 2.11.2011

Wydanie 5

	CLP – Rozporządzenie wdrażające system GHS DSB – dopuszczalne stężenie w materiale biologicznym
Niezbędne szkolenia:	nie dotyczy
Ograniczenia w stosowaniu:	nie dotyczy
Inne:	<ul style="list-style-type: none"> • Preparat zgłoszony do Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych. • Podczas pracy z materiałem należy uważać również na takie niebezpieczeństwa jak skręcenia, szczególnie pleców, ramion i barków w wyniku podnoszenia i przenoszenia worków z zaprawą, mieszania zaprawy, itd. W dłuższym horyzoncie czasowym, częste podnoszenie ciężkich przedmiotów przez robotników może skutkować poważnymi uszkodzeniami kręgosłupa. • Kartę charakterystyki opracowano w ATLAS Sp. z o.o. • Zgodnie z definicją zawartą w Rozporządzeniu (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady, produkt ten jest mieszaniną i nie podlega obowiązkowi rejestracji w systemie REACH. • Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008, do dnia 1 czerwca 2015r. mieszaniny są klasyfikowane, oznakowane i pakowane zgodnie z dyrektywą 1999/45/WE, po tej dacie mieszaniny będą musiały być klasyfikowane, oznakowane i pakowane zgodnie z w/w Rozporządzeniem CLP.
Źródła danych, na podstawie których powstała niniejsza karta charakterystyki:	Informacje zawarte w niniejszej karcie są zgodne z obecnym stanem wiedzy i zostały zebrane pod kątem wymagań bezpieczeństwa, nie stanowiąc jednocześnie gwarancji własności produktu. Karta ta nie zwalnia użytkownika produktu z przestrzegania wszystkich norm prawnych, administracyjnych i przepisów odnośnie produktu, higieny i bezpieczeństwa pracy. Podczas tworzenia karty korzystano z biblioteki CPWR (The Center for Construction Research and Training) oraz ECA (European Cement Association - Cembureau)
Zmiany dokonane w karcie w przypadku aktualizacji:	Zmiany w karcie charakterystyki względem wcześniejszego wydania zaznaczono w tekście takim znakiem: <i>Ogólna i dostosowująca zmiana karty charakterystyki.</i>